

Rehabilitering gentænkt

**AALBORG
UNIVERSITY**

VIPRIS

Videnscenter for Psykologisk Rehabilitering
og Interdisciplinært Samarbejde

Nordic Network for Disability Research

Program

8.30 - 9.00 Ankomst og morgenmad

9.00 - 9.15 Velkomst v. Charlotte Glintborg & Lisbeth Tved Berke

9.15 - 10.00 Hvidbog om Rehabilitering 2.0. v Finn Blickfeldt Juliussen & Charlotte Glintborg

10.00-10.15 Kaffepause

10.15-11.15 Åben Dialog v. Niels Buus

11.15-12.00 Psykologisk rehabilitering v. Cecilie M. S. Thøgersen

12.00- 13.00 Frokost

13.00 -14.00 Social ulighed i rehabilitering v. Morten Sodemann

14.00 -14.15 Kaffepause

14.15 – 15.00 Paneldebat: Rehabilitering gentænkt – fra forskning og teori til praksis.

15.00 -15.30 1 års fødselsdagsreception for (ViPRIS).

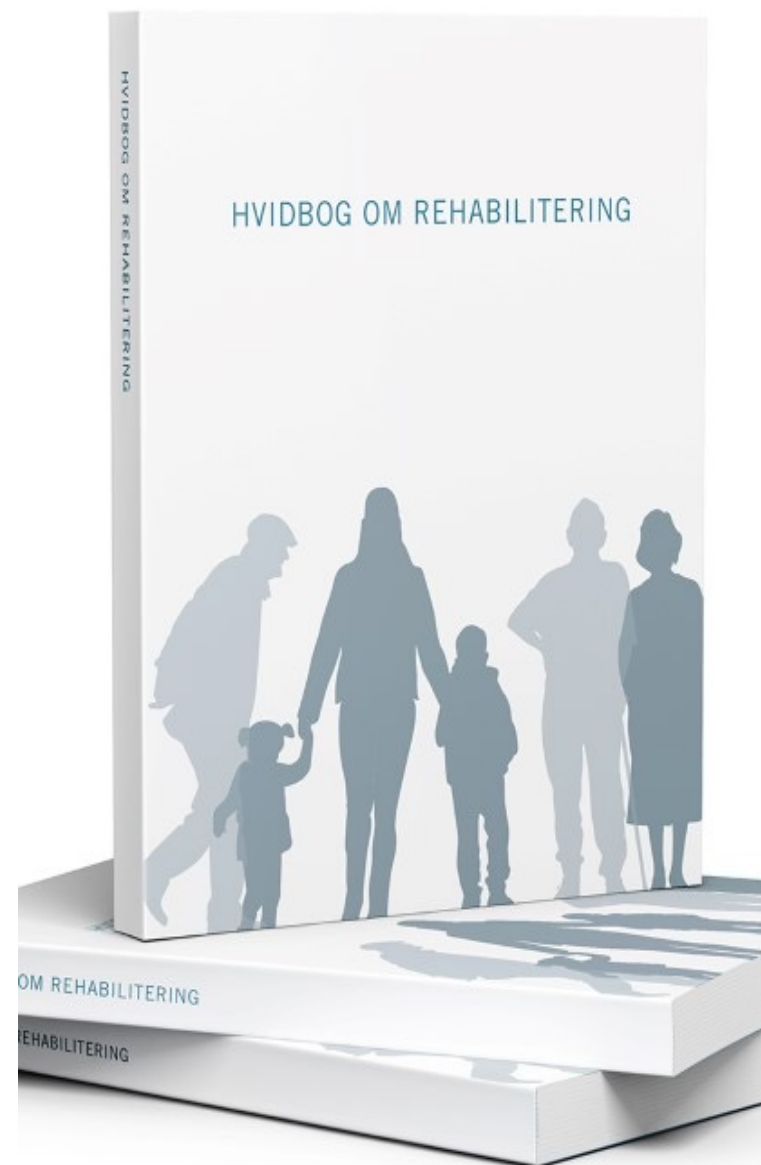
Helhedsorienteret biopsykosocial rehabilitering?

"Jeg spurgte hjerneskadekoordinatoren, om der var mulighed for psykolog-behandling. Hun beklagede, at det desværre ikke var muligt. Heller ikke med diagnosen 'moderat depression og belastningsreaktion'. Hun kunne derimod godt hjælpe med en handicapvenlig bolig og et handicapskilt til bilen. Min mand fik bevilliget fire ugers genoptræning mere."

Information, d. 16.1.2018

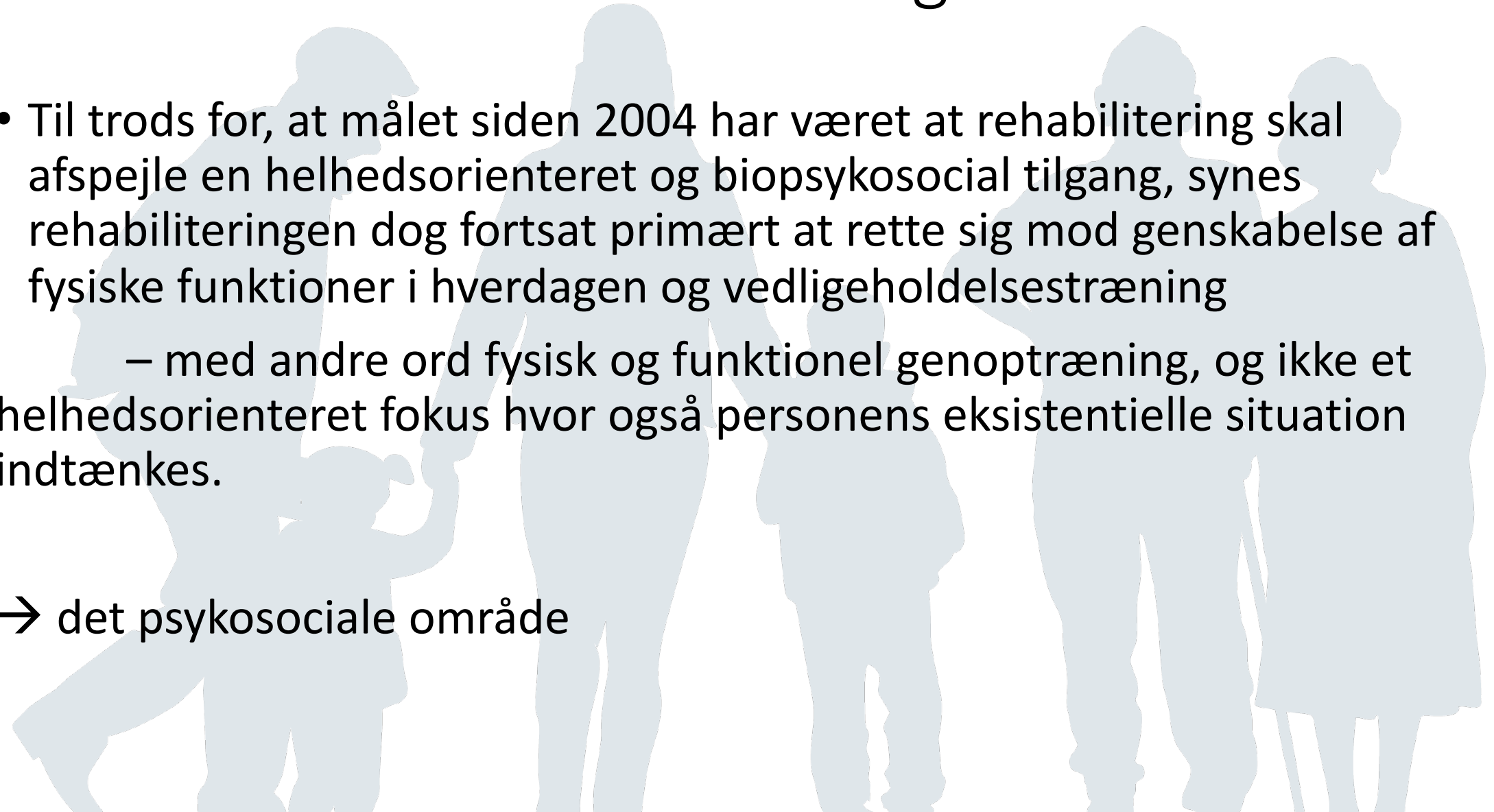
<https://www.information.dk/debat/2018/01/naar-blodprop-rammer-saa-hele-familien-ramt>

Hvidbog 2.0

Behovet for en kulturændring

- Til trods for, at målet siden 2004 har været at rehabilitering skal afspejle en helhedsorienteret og biopsykosocial tilgang, synes rehabiliteringen dog fortsat primært at rette sig mod genskabelse af fysiske funktioner i hverdagen og vedligeholdelsestræning
 - med andre ord fysisk og funktionel genoptræning, og ikke et helhedsorienteret fokus hvor også personens eksistentielle situation indtænkes.
- det psykosociale område

VIPRIS

Videnscenter for Psykologisk Rehabilitering
og Interdisciplinært Samarbejde

Formål

- ViPRIS er et videnscenter forankret mellem Det specialiserede socialområde i Region Nord og Center for Handicap- og Rehabiliteringspsykologi, Aalborg Universitet.
- Centeret er baseret på et stærkt fagligt fællesskab, hvor der udvikles og forskes i helhedsorienterede indsatser, specifikt indenfor psykosociale indsatser og psykologisk rehabilitering på det specialiserede socialområde.

www.vipris.aau.dk

VIDENSCENTER FOR PSYKOLOGISK REHABILITERING OG INTERDISCIPLINÆRT SAMARBEJDE

CENTER FOR DEVELOPMENTAL & APPLIED PSYCHOLOGICAL SCIENCE / FORSKNING / KLINIK FOR HANDICAP OG REHABILITERINGSPSYKOLOGI / VIPRIS /

VIPRIS

Videnscenter for Psykologisk Rehabilitering og Interdisciplinært Samarbejde

Den 5. maj 2021 kl. 14 byder Charlotte Glintborg velkommen til Videnscenter for Psykologisk Rehabilitering og Interdisciplinært samarbejde (VIPRIS) i videoen herunder.

V Åbning af Videnscenter for Psykologisk Rehabilitering... [Kopier link](#)

VIPRIS

- [FORSIDE >](#)
- [FORSKNING >](#)
- [PUBLIKATIONER >](#)
- [UDDANNELSE >](#)
- [NYHEDER >](#)

VIPRIS ER ET SAMARBEJDE MELLEM AALBORG UNIVERSITET OG REGION NORDJYLLAND

Klinik for Handicap og Rehabiliteringspsykologi på Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITET

Området for Rehabilitering og Socialt Udsatte Borgere i Region Nordjylland

REGION NORDJYLLAND
– i gode hænder

LEDELSE OG SEKRETARIAT

Charlotte Glintborg, tlf 61145665,
cgl@hum.aau.dk

Områder/tilbud

- Rehabiliteringscenter for Flygtninge
- Kompasset, sikret institution
- Neurocenter Østerskoven
- Forsorgstilbud Aars

HVIDBOG OM REHABILITERING

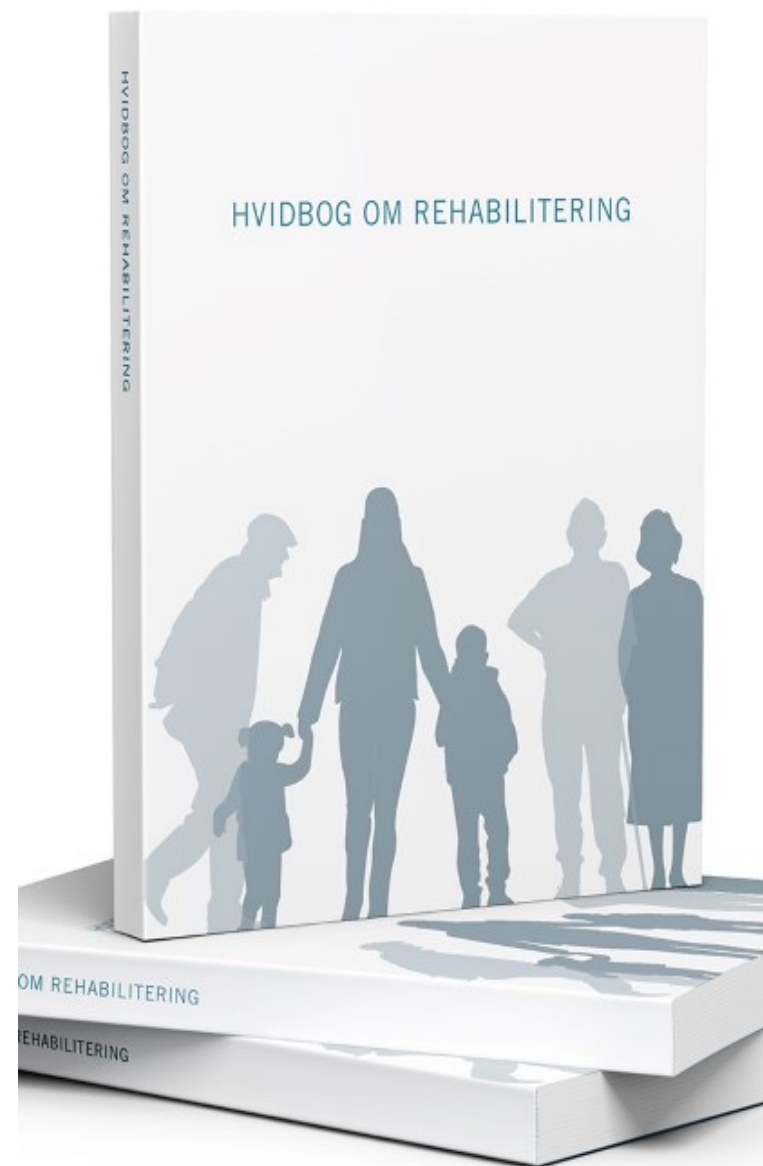
Finn Blickfeldt Juliussen, Specialkonsulent, Socialstyrelsen

&

**Chalotte Glintborg, ph.d., Lektor i Rehabiliteringspsykologi,
Aalborg Universitet**

Hvidbog 2.0

Definition af rehabilitering 1.0

Rehabilitering er en **målrettet** og **tidsbestemt** samarbejdsproces mellem en **borger, pårørende og fagfolk**.

Formålet er, at borgeren, som har eller er i risiko for at få betydelige begrænsninger i sin **fysiske, psykiske og/eller sociale funktionsevne**, opnår et **selvstændigt og meningsfuldt liv**.

Rehabilitering baseres på borgerens **hele livssituation** og beslutninger. Og består af en **koordineret, sammenhængende og vidensbaseret indsats**.

MarselisborgCentret. Hvidbog om rehabilitering. Rehabilitering i Danmark. Århus: MarselisborgCentret; 2004.

Skævvridning af definitionen

- Positivt udbytte = mindre hjælp (selvhjulpne borgere)
- **Selvhjulpen \neq selvstændigt**

Ny definition af Rehabilitering 2022

Rehabilitering er målrettet personer, som oplever eller er i risiko for at opleve begrænsninger i deres fysiske, mentale og/eller sociale funktionsevne og dermed i **hverdagslivet**

Formålet med rehabilitering er at opnå den **bedst mulige aktivitet og deltagelse**

Hverdagslivet – fokus på livskvalitet og mestring.
Den subjektive oplevelse/indefra perspektivet

Rehabilitering er en samarbejdsindsats med **personen, pårørende, professionelle og andre relevante parter.**

Rehabiliteringsindsatser er **målrettede, sammenhængende og vidensbaserede** med udgangspunkt i **personens perspektiver og hele livssituation.**

Fem anbefalinger som er afgørende for at løfte rehabiliteringsområdet:

1. Den enkelte persons behov, håb, ressourcer og hele livssituation skal danne afsæt for al aktivitet i rehabilitering
2. Styrk fokus på personer med særlige behov, herunder blandt andet sårbare grupper, børn og pårørende
3. Styrk den faglige kvalitet gennem forskning, vidensbasering, systematisk dataindsamling, monitorering og fælles nationale beskrivelser af rehabiliteringskompetencer
4. Styrk koordinering og sammenhæng på tværs af lovgivning, forvaltningsområder og fagområder
5. Hvidbogens indhold og anbefalinger operationaliseres og monitoreres

Social ulighed i sundhed

- Forskel på hvilken ydelse du får er socialt og geografisk bestemt
- Lav indkomst, lavt uddannelsesniveau, kulturel baggrund og civilstatus hænger sammen med mindre udredning, behandling og rehabilitering
- Konsekvens: udstødelse af arbejdsmarkedet, uhensigtsmæssig brug af ydelser, forringet funktionsevne og livskvalitet. Oversygelighed og tidlig død.

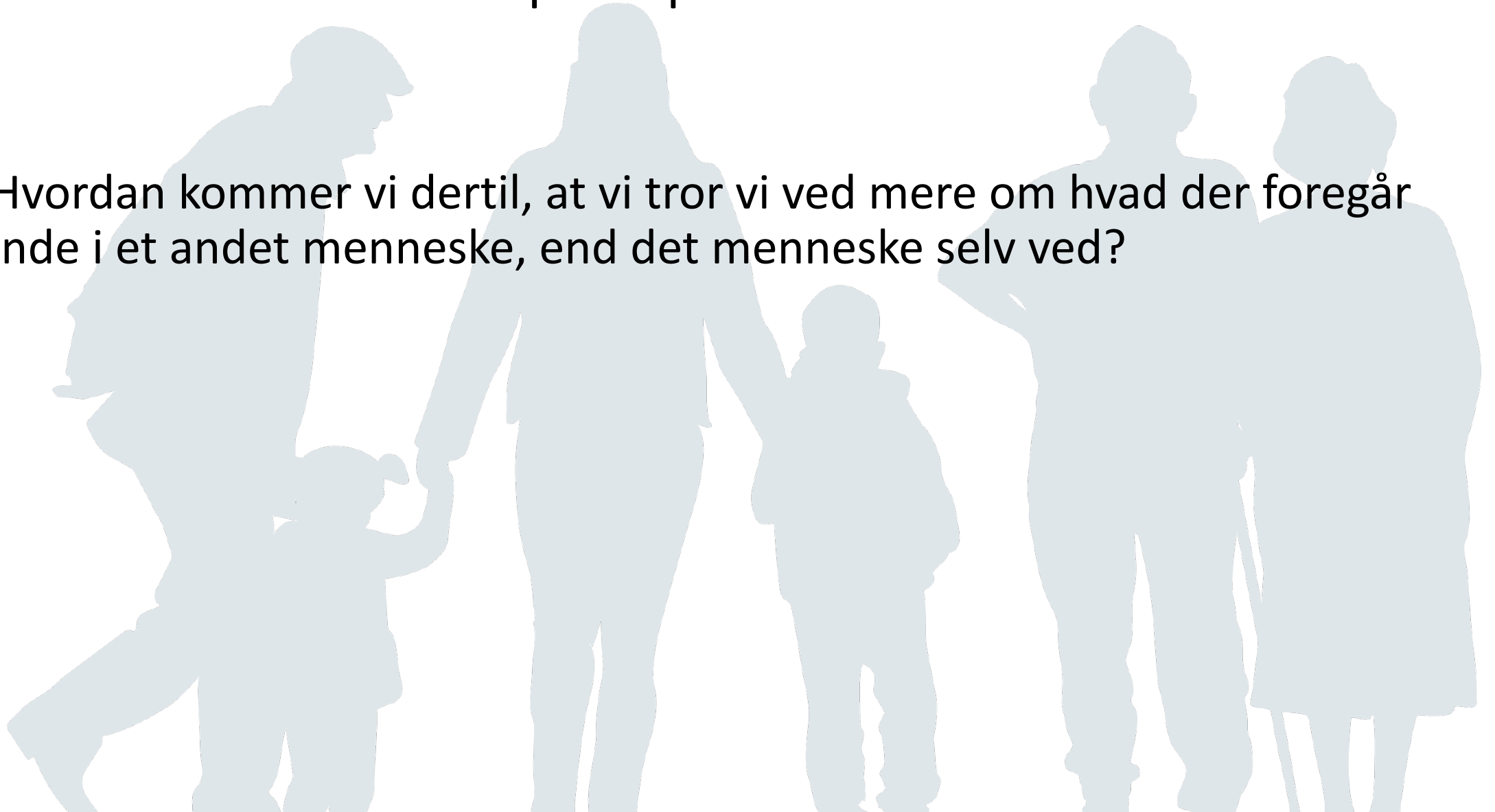
Nedslagspunkter

- Indefra-udefra perspektivet
- Rehabiliteringskompetencer
- Værdisæt/et menneskesyn

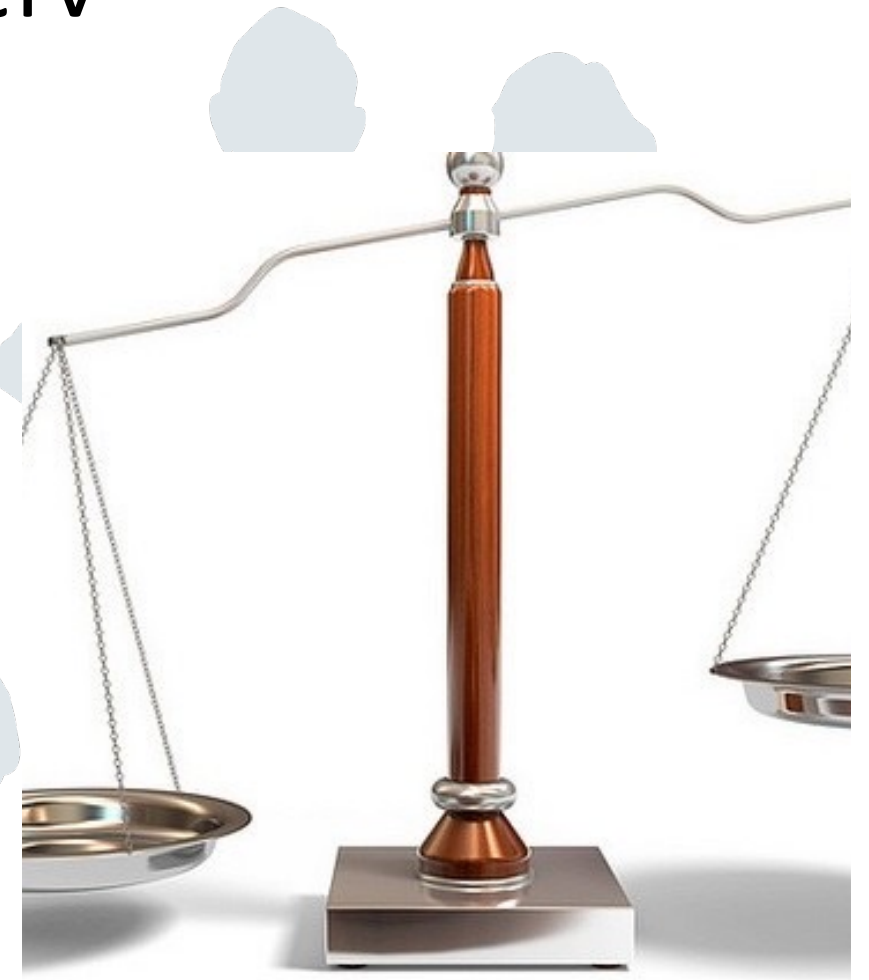
Indefra – udefra perspektiv

Hvordan kommer vi dertil, at vi tror vi ved mere om hvad der foregår inde i et andet menneske, end det menneske selv ved?

Indefra – udefra perspektiv

- Indefra-perspektivet beskriver borgerens personlige præferencer, værdier, ressourcer og sårbarheder ud fra personens perspektiv. Det ene perspektiv udelukker ikke det andet, men udgør en ligevægtig del i en helhedsorienteret rehabilitering.
- For eksempel kan manglende motivation, set fra et indefra perspektiv, betyde, at personen ikke forstår eller tillægger opstillede rehabiliteringsmål relevans eller mening (særligt når det ikke er borgerens egne mål), mens det fra et udefra-perspektiv kan tilskrives manglende sygdomserkendelse eller nedsat initiativ på grund af sygdommen. Kunsten bliver at sikre begge perspektiver, så udefra-perspektivet ikke står alene og bliver den tungeste lod i vægtskålen.

Inddragelse af indefra-perspektivet – en kulturændring i tilgang og mindset

- *Et eksempel:*

“Tuestenhuse i Aarhus kommune har de sidste par år ændret deres tilgang og reduceret antallet af magtanvendelser med næsten 75 procent i løbet af to år.

Tuestenhuses leder, Kenneth Sandell Henriksen fortæller: “Det har krævet enormt mod at gøre noget anderledes, for mange har stillet sig undrende overfor, at vi ikke får sat kameraer op og ikke hyrer vagtværn, når nu folk bliver dræbt.”

“Vores udgangspunkt, at hvis der sker noget voldsomt her for en af vores beboere, så er der noget vi sammen ikke har opdaget i tide...”

- Nøglen til succesen er en ny tilgang til borgerne, med dialog og systematisk inddragelse af borgernes perspektiver, for at blive klogere på hvordan man kan forebygge og nedbringe vold og trusler. Det er metoderne Åben Dialog, LA2 og Feedback Informed Treatment, der er i brug på Tuesten Huse.

- Al udvikling stopper når man siger: *Jamen han er jo psykisk syg eller hjerneskadet. Så er der ikke mere dialog.*
- Det er meget mere interessant at gå ind og tænke: Hvad er det i hans adfærd? Eller hvad er det der har ført dertil? Hvor er det vi kan udvikle?”

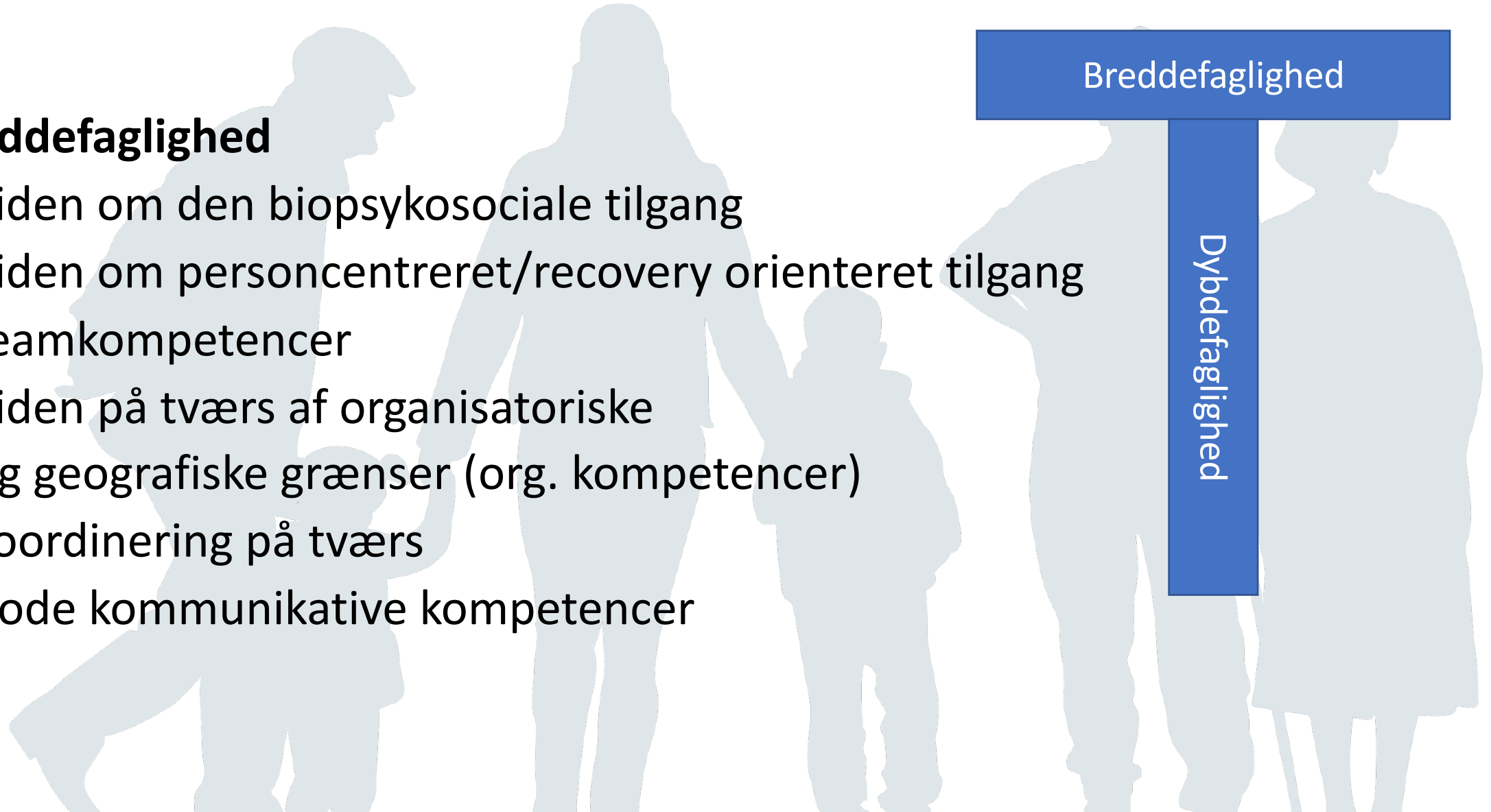
Rehabiliteringskompetencer: T-kompetencer

Breddefaglighed

- Viden om den biopsykosociale tilgang
- Viden om personcentreret/recovery orienteret tilgang
- Teamkompetencer
- Viden på tværs af organisatoriske og geografiske grænser (org. kompetencer)
- Koordinering på tværs
- Gode kommunikative kompetencer

Breddefaglighed

Dybddefaglighed

Rehabiliteringskompetencer

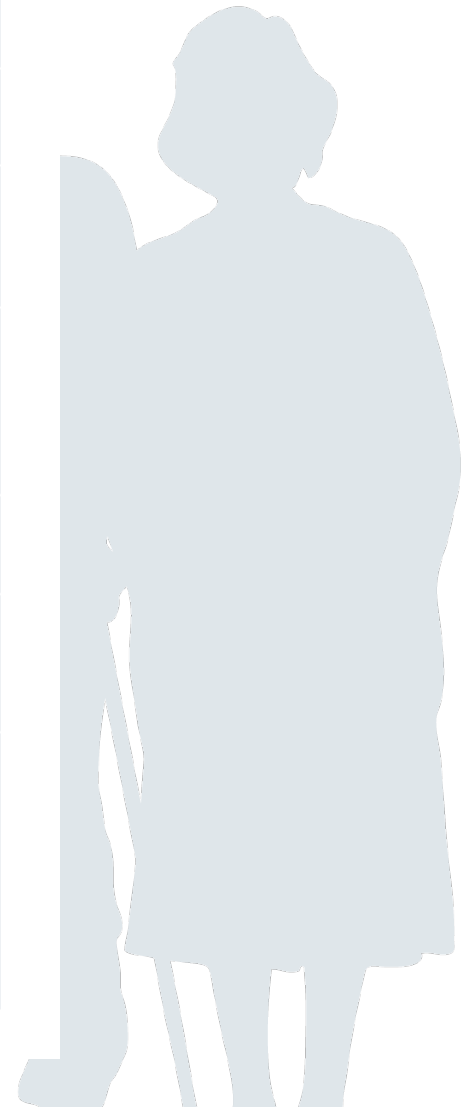
NN siger, at alle [professionelle] kan tale om skader og symptomer, men ikke de dybe personlige ting – her er der dels en blufærdighed, dels en manglende viden og en manglende anerkendelse af det som værende vigtigt [11].

De syv rehabiliteringskompetencer

Den professionelle skal kunne:

1. Tage udgangspunkt i den biopsykosociale model
2. Arbejde som et fuldt og lige medlem af ethvert tværfagligt team
3. Arbejde på tværs af organisatoriske og geografiske grænser i samarbejde med andre professionelle og teams
4. Anerkende, acceptere og håndtere usikkerhed og kompleksitet hos personen i rehabilitering og tilbyder langvarig kontakt med personen, hvis det er nødvendigt
5. Anvende vidensbaserede generiske rehabiliteringsinterventioner
6. Anvende fagspecifik ekspertise til at hjælpe personen og understøtte processer i teamet
7. Tage udgangspunkt i de processer, der indgår i rehabiliteringsprocessen: vurdere personens behov, sætte mål, udarbejde (sammen med andre) en rehabiliteringsplan sammen med personen og evaluere indsatsen. Alle processer forgår i samarbejde med personen og eventuelle pårørende.

Værdibaseret tilgang -et menneskesyn og en kultur (recovery)

Personorientering

handler om at møde personen med værdighed, medfølelse og respekt, om at se personen som et individ med styrker, talenter, interesser såvel som begrænsninger fremfor alene at se personen som en diagnose.

Personinvolvering

betyder, at der er fokus på personens rettighed til fuldt at indgå i et partnerskab i alle dele af recovery-processen, herunder partnerskab i at designe, planlægge, implementere og evaluere den service som understøtter personens recovery⁷.

Selvbestemmelse

handler om ikke at være underlagt andre personers for-forståelser og fastlagte rammer, men frit at kunne vælge en position i samfundet, som er meningsgivende for én selv ud fra de evner og kompetencer, man har jf. Handicapkonventionen⁶.

Udviklingspotentialer

betyder, at der altid er fokus på personens medfødte kapacitet og evne til at komme sig, ligegyldigt hvor meget eller hvor lidt personen kæmper med funktionsevne nedsættelse.

